

MARIBORSKI DELAVEC

Neodvisen političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 4'50 mesečno.
Četrtno K 14'—, polletno K 28'—, celoletno K 56'—
Če si pride naročnik sam po list: Mesečno K 4'—,
Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 5. uri popoldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 20 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Otvoritev prvega parlamenta Slovencev, Hrvatov in Srbov.

LDU Beograd 1. marca. (JDU) Danes ob pol 11. dopoldne so se zbrali narodni zastopniki iz vsega kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev v začasnem narodnem predstavništvu. Poslanci so prihajali v skupinah v dvorano in se med seboj pristrčno pozdravljali. V ministr. klopi so zavzeli svoja mesta vsi ministri, ki se trenutno nahajajo v Beogradu. Združenje strank v skupine še ni popolnoma pregledno, vendar pa je že sedaj mogoče spoznati glavne obrise porazdelitve strank. Na skrajni levici so zavzeli svoja mesta srbski samostanci, vseslovenska ljudska stranka in nekateri hrvatski poslanci. Pred njimi so srbski nacionalci. Na levi, poleg samostalcev sedi Lorkovičeva napredna demokratska stranka in za njimi muslimanska skupina dr. Spaha in Hrasnice. Še dalje na levici so Starčevićanci in člani hrvatske zajednice iz Bosne. V sredi proti levi sedijo socialni demokratje. V sredini sami je zavzela mesta Jugo-

slovanska demokratska stranka, na skrajni desnici pa stari radikalci in nekaj poslancev iz Vojvodine (radikalci iz Novega Sada).

Minister za konstituantno dr. Albert Kramer prečita v slovenskem jeziku ukaz o sklicanju začasnega narodnega predstavništva. Poslanec Gjuro Džamonja (Bosna) predlaga za starostnega predsednika najstarejšega člana Gligorija Jeftanoviča (Sarajevo). Predlog je soglasno sprejet. Začasni predsednik je imel nato nastopni govor: Spoštovani gospodje! Izredno sem srečen, da sem mogel na pragu svojega groba v svoji starosti doživeti veliki dan narodne svobode in njegovega ujedinjenja. Dočakal sem srečni čas prvega narodnega predstavništva v ujedinjenem narodu Srbov, Hrvatov in Slovencev (Dolgotrajno ploskanje.) Pozdravljam narodne zastopnike, katere čaka veliko in težko delo v tej skupščini. Pozdravljam našo slavno vojsko, ki je izvršila glavni del našega osvobojenja in uje-

dinjenja (burno ploskanje) pod vodstvom dinastije (ponovno dolgotrajno pritrdjevanje). Pozdravljam našega si-vega vladarja kralja Petra I. in prestolonaslednika regenta Aleksandra. (Poslanci se dvignejo in kličejo: Živio kralj Peter! Živio regent Aleksander!). Predsednik Jeftanović predlaga, da se uporabi zakon o poslovnem redu srbske narodne skupščine kot začasni poslovnik narodnega predstavništva. (Se sprejme.) Predsednik predlaga nadalje, da se kot začasni tajniki predstavništva izvolijo: Miljutin Dragović, dr. Ivan N. Novak, dr. Vladimir Čorović in dr. Josip Lovrenčić. (Sprejeto.) Poslanec Živojin Rafajlovič (srbski nacionallec) pozdravlja ujedinjenje enokrvnega in troimenega naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev. Predsednik naznanja, da bo po svojih tajnikih službenim potom zaprosil ministra za konstituantno za popis vseh članov tega predstavništva. Seja je bila na nato prekinjena. Prihodnja seja v torek, 4. t. m. ob 9. dopoldne. — Predsednik je k slepu povabil vse poslance, da se udeležijo službe božje, ki se ima vršiti v pravoslavni in v katoliški cerkvi ter v džamiji.

Vstaja Srbov pod vodstvom Črnega Jurija.

(Konec).

Doslej so se borili Srbi v sporazumu s predstojniki carigradske vlade. A kmalu je pronicala pri njih misel, da se jim ni samo bojevati za sultana, temveč da je treba imeti pred očmi tudi svoj lasten obstoj in svojo svobodo. Zato so zahtevali, da ostane srbska zemlja tudi v bodočnosti izključno pod srbsko upravo. 1805. l. so se zbrali v Ostružnici, tu so precizirali svoje zahteve ter so poslali odposlanstvo v Carigrad. Kot odgovor na te zahteve pa je poslal sultan Selim III. iz Niša vojsko, ki naj bi razorožila Srbe in naj bi pomirila deželo. Srbi pa so to vojsko porazili. V par letih je bila na veliko radost vseh Slovanov očiščena vsa Srbija turške oblasti. Vzlic tem uspehom pa je Karagjorgje vedel, da se mala in uboga dežela ne bo mogla vzdržati tudi nadalje proti celi osmanski državi. Zato je poslal poslanike v Rusijo, s katero je družila Srbe ne le jezik, temveč tudi vera. Obenem pa so se dogovarjali Srbi tudi še nadalje z vlado v Carigradu, a vsled neodločnosti Turčije dogovori niso

dospeli do pravega zaključka. Vendar so imeli Srbi do 1809. l. mir in že je vstajala med njimi rada, da bodo dobili popolno samostalnost. Probujevali narod je jel urejevati svojo zemljo, skliceval je skupštine, v katerih so se zbirali po starih običajih vsi narodni starejšine. Vrhovno moč je izročila skupština Karagjorgji, pozneje so mu pa pridobili sovjet. Zdaj so začeli ustanavljati ljudske šole, v tej dobi se je osnovala tudi sodna uprava. Žal pa da se je jela med Srbi pojavljati tudi domača zavist in strankarstvo. Karagjorgje se je trudil, da bi bil s svojim zdravim razumom vjačil svojo vrhovno moč, čemur pa so nasprotovali starejšine, knezi in vojvode, ki so pri vseh njegovih vrlinah smatrali Črnega Jurija le za sebi enakega. Tako sta nastali dve stranki: stranka Črnega Jurija in stranka vojvod.

Med tem se je bojevala Rusija s Turčijo (1807—1812). To priložnost so uporabili Srbi, da bi se dvignile tudi Bosna, Stara Srbija in Črnagora. Zato se je pomladi 1809 jela širiti vstaja pod Karagjorgjem preko mej Srbije. Štiri ustaške vojske so se navalile nad Turčijo; vse so dobro uspevale na bojnem polju, le na jugu pri Nišu so bili Srbi radi nesloge poraženi. Rusija je v vsakem oziru

pomagala Srbom: poslala je svojega zastopnika v Beograd in nekaj vojakov v Srbijo. A tedaj je preteča vojna s Francijo prisilila Ruse, da so sklenili s Turčijo mir v Bukarešti (1812), v katerem so se spomnili tudi Srbov: dobili so popolno amnestijo, obljubili so jim izboljšanje razmer, zlasti nekako avtonomijo v notranjem, a trdnjave v deželi naj bi ostale v rokah Turkov. A kakor hitro je bila Turčija rešena vojne z Rusijo, je obnovila svojo staro taktiko proti Srbom. Zahtevala ni samo trdnjav, temveč tudi razorožitev naroda. Ker pa Srbi niso hoteli ugoditi tej zahtevi, je udarila turška vojska od treh strani v Srbijo; baš tedaj pa je bila moč Srbije vsled strankarskih bojev med vojvodi zelo razcepljena. Karagjorgje se je trudil, da bi bil zedinil vse sile v gorah in šumah stare Šumadije. A vojvode niso hoteli zapustiti svojih okrožij ter jih prepustiti pustošenju sovražnikov. Tako se je zgodilo, da so Srbi slednjič podlegli in izgubili vse, kar so si poprej priborili z velikanskimi žrtvami. Črni Jurij je uvidel, da vsled nesloge svojih drugov ne more ničesar doseči, zato se je umaknil preko Donave na avstrijska tla. Veličastna zgradba, ki so jo zasnovali v Šumadiji, se je razrušila. Turki so se navalili zdaj na narod

Slovenski člani narodnega predstavništva v Belgradu.

Jugoslovanska demokratska stranka: 1. Ivan Kejžar, železniški uradnik, Ljubljana, namestnik Josip Breznik, tajnik JDS, Ljubljana; 2. dr. Albert Kramer, minister, Belgrad, namestnik dr. Ernest Kalan, odvetnik, Celje; 3. dr. Vekoslav Kukovec, bivši deželni poslanec, Celje, namestnik Miloš Stibler, združni uradnik, Dunaj; 4. dr. Fran Novak, bivši deželni poslanec, Ljubljana, namestnik dr. Fran Windischer, tajnik trgovske in obrtne zbornice, Ljubljana; 5. dr. Pavel Pestotnik, bivši poverjenik za promet, Ljubljana, namestnik dr. Rudolf Ravnik, odvetniški kandidat, Maribor; 6. dr. Dinko Puc, odvetnik, Gorica, namestnik dr. Marušič, Washington; 7. Adolf Ribnikar, bivši deželni poslanec, Ljubljana, namestnik dr. Fran Ilešič, profesor, Ljubljana; 9. Fran Voglar, profesor, Maribor, namestnik dr. Milko Brezigar, tajnik Narodnega sveta v Ljubljani.

Slovenska ljudska stranka: 1. Brodar, posestnik, Hrastje pri Kranju; 2. dr. Lovro Pogačnik, dosedaj poverjenik, Ljubljana; 3. Josip Gostinčar, posestnik, Ljubljana; 4. Jan Stercin, posestnik, Komenda-Kaplja vas; 5. dr. Fran Schaubach, sodnik, Črnomelj; 6. Anton Sušnik, profesor, Ljubljana; 7. Franc Smodej, komisar, za Koroško; 8. Franc Grafenauer, bivši deželni poslanec za Koroško; 9. dr. Hohnjec, profesor bogoslovja, Maribor; 10. dr. Fr. Jankovič, zdravnik, Kozje; 11. dr. Anton Korošec; 12. Franc Pišek, posestnik, Orehova vas; 13. Anton Turnšek, trgovec, Rečica; 14. Ivan Vesenjaj, profesor, Ljubljana; 15. Josip Fron, višji sodni svetnik, Ljubljana; 16. dr. Josip Lavrenčič, profesor, Podnart; 17. dr. Ivan Švegelj, posestnik, Grmišče Bled, sedaj Pariz (za Trst); — namestniki: 1. Jožef Ravnihar, posestnik, Njivica, p. Radeče; 2. dr. Izidor Cankar; 3. Janez Krivic, tovarniški delavec, Jesenice; 4. Bogomil Remec; 5. dr. Jakob Mohorič; 6. Karol Škulj, Dolenja vas; 7. Gregor Einspieler; 8. Janez Vošpernik, posestnik, Podravlje; 9. dr. Ivo Benkovič; 10. Ivan Bosina, župnik, Podčetrtek; 11. Franc Bošnjak, posestnik, Braslovce; 12. Martin Medved, župnik, Laporje; 13. dr. Verstovšek; 14. Miha Brenčič, posestnik; 15. Josip Budin,

ne da bi ga si pokorili, temveč da bi ga iztregili.

Toda srbski narod je imel že preveč uspehov, da bi bil držal tudi sedaj v dnevnih grozotah roke križem. Med njim se je dvignil eden izmed vojvod Črnega Jurija, Miloš Obrenović, tudi sin kmetskih starišev. Začetkom se je delal tako, kakor bi bil na strani Turkov; ti so ga smatrali nekako za posredovalca med seboj in med srbskim narodom. Med tem pa je povzročil Skopljak-paša novo vstajo Srbov, ker je dal pred Beogradom pomoriti 150 odličnih Srbov, 50 pa žive nabiti na droge. Miloš Obrenović je imel nekaj uspehov. Z ozirom na Rusijo in na mednarodni položaj so se jeli Turki pogajati. Miloš ni sicer dosegel popolne neodvisnosti, a vendar nekako avtonomijo.

Kmalu pa so se pojavili med Srbi stari medsebojni prepiri. Tedaj se je vrnil nena-doma Karagjorgje v Srbijo. Milošu to ni bilo povšeč, javil je stvar beogradskemu paši, nekaj dni pozneje so Črnega Jurija umorili na povelje paše in Miloša (1817). Tako je umrl prvi voditelj Srbov, ustanovitelj poznejše in sedanje vladarske rodbine Kara-gjorgjevičev v Kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev.

župnik, Ljubljana; 16. dr. Ivan Pregelj, profesor, Kranj; 17. dr. Fran Jež.

JSDS: 1. Anton Kristan, poverjenik za socialno oskrbo, Ljubljana; 2. Melhior Čobal, ravnatelj, Zagorje ob Savi; 3. Josip Kopač, tajnik želez, Ljubljana; Josip Petejan, delavski tajnik, Ljubljana; 5. dr. Dr. Lončar, profesor, Ljubljana; — namestniki: 1. Etbin Kristan, Amerika; 2. Albin Prepeluh, komisar deželne vlade, Ljubljana; 3. Mil. Korun, odvetnik, Ljubljana; 4. Ivan Favai, profesor, Maribor; 5. Ignac Sitar, rud. tajnik, Maribor.

Moderni sužnji.

Vse bo lepo in dobro! A gorje onemu, ki mora z gnevom v duši gledati, kako nastajajo milijonarji, sam pa si niti v potu svojega obraza ne more prislužiti, da bi mogel privoščiti sebi in svojim pošteno večerjo!

Pisec teh vrst je plezal po gimnazijski lestvi vseh osem klinov navzgor, obiskoval vseučilišče, prebil vse državne izpite, napravil doktorat in je danes že četrto leto v državni službi. Pa, da povem takoj, kot oženjen dobim z dokladami vred mesečno 315 K, torej dnevno 10 K 50 v.

Za Boga, ali smo še ljudje, ali še sužnji, ki naj delamo in Boga hvalimo, da nas puste sploh še pri življenju? Kje pa dobite danes človeka, ki vam bo garal za deset kron na dan, pri tem pa živel v stanu primerno?

Pobič, ki prodaja bos in razcapan po mestu časnike, dobi za svoje delo po 10—14 K na dan. In jaz... Človeka se polasti poleg bede sramota, ki ga ženeta v obup.

Računimo: Naša krona je vredna danes v resnici le 28 vinarjev (baje že samo 23 vin). Moja plača znaša torej le 88 K; s tem pa naj shaja družina, neglede na to, da je vojna blago silno podražila. Ali je bilo mogoče pred vojno shajati s to vsoto?

Uradni kurs za 100 dinarjev je 250 K; po tem računu dobim 126 dinarjev; in danes razglašajo listi, da dobi vsak, ki pristopi k žandarmeriji takoj 200 dinarjev. Ali sem res ubil in pobil zlati čas svojega študija sebi le v škodo?

Vlada nam naj takoj pomaga ali pa odstrani decorum državnih uradnikov, da moremo sprejeti službo hišnikov, da si moremo prislužiti vsaj še prosto stanovanje, ali pa naj dovoli, da prodajamo časnike po cestah sebi in državi v sramoto.

Tujim državam spodjeda temelje obupno divjanje vojaških tolpe; da bi naša domovina ne prišla tako daleč vsled obupa uradništva!

Političen pregled.

Amerika hoče preprečiti oborožen spopad med Jugoslavijo in Italijo. LDU Haag, 1. marca, (ČTU — Brezžično iz Amerike) Da se prepreči oborožen spopad med Italijani in Jugoslovani, proučuje ameriška komisija črto, katero naj se predloži razsodišču in katero potem nobena od teh dveh držav ne bi smela prekoračiti. Nadalje javljajo, da so Wilsona o položaju obvestili in da mislijo, da namerava v direktno zvezo z Beogradom in Rimom stopiti, da naredi konec ljubljanskim preprirom.

Madžarska tolovajstva. V Ženkovcih na ogrski meji so Madžari napadli naša dva orožnika in sicer podstražmostra Ivana Vozila ter poskuš. orožnika Kristjana Mikl. Slednje imenovanega so ubili, Vozila pa so težko ranjenega ujeli.

Rdeča in bela garda na Koroškem. V nasprotju z nemško nacionalno belo gardo se razvija rdeča garda v socialističnem smislu. Dosedaj ste imeli obe struji kolikor (toliko skupen interes. Nemškonacionalni vojaki nastopali so proti nam iz skrajno posurovelega nemškonarodnega stališča, socialisti pa vrhu trga še iz nasprotstva do duhovnikov in ker imajo vse koroške Slovence za klerikalce. Eni kakor drugi so bili deloma popolnoma boljševiški in plenili po deželi, deloma pa so iz-vile iz njih tudi čisto nedisciplinirane tope, ki tudi oficirjev ne pripoznajo, še manj pa ubogajo. Le majhen del je bil vojaško discipliniran in neoporečen. V celoti pa so se vsi pustili izrabljati od nemškonacionalne klike za imperialistične in osebne egoistične namene nemških vojnih dobičkarjev v Celovcu. V zadnjem času so se socialisti v rdeči gardi začeli komandantu te klike nekako zoperstavljati. Dne 21. februarja bi bila imela prevzeti bela garda Borovlje, rdeča pa naj bi šla na Velikoško fronto. Ta pa se je temu povelju uprla in se hotela braniti celo z strojnimi. Marsikateri pa je že priznal, da ne vedo za kaj se borijo, in ne vedo, za katero idejo da se žrtvujejo. Kdaj bodo neki nenasitne celovške hujšake kakor Schumija i dr. tako spoznali, kakor jih poznamo mi?

Nemške tolpe na naši meji. Ljubljanski dopis. urad poroča iz uradnega vira: Koroško. Včeraj ob pol 2. popoldne so nemški vojaki našo patroljo, osem mož. pri Sv. Lovrencu, tostran demarkacijske črte obstreljevali. En mož je težko in eden lahko ranjen. Nemci imajo enega mrtvega, dva težko ranjena. Drugod je položaj neizpremenjen.

Posebne vesti.

Mestna plinarna v Mariboru naznanja sledeče: Vsled večje dobave premoga se je omogočilo zapetno delovanje mestne plinarne. Vsi p. n. naročniki plina se radi tega obveščajo, da je dovoljena zopetna uporaba plina v svrhu razsvetljave, kuhanja in obratovanja. Pred uporabo pa se mora zrak, ki se je nakopičil v ceveh vsled ustavljenega obratovanja, izpustiti pri odprtih oknih. Doba, v kateri se bo ta množina zraka izpustila, odvisi od prereza instalacije in števila plamen. Približno traja 5 minut za en plamen. Zdravju to ni škodljivo, kakor tudi ne nastane iz tega nikak nevarnost. Iz glavnih cevij se bo izpihlil dim po organih plinarne na plinskih cestnih točkah.

Dvojezični napisi, ki jih je še zdaj videti pri nekaterih sicer zavednih Slovincih, bodo — tako se zatrjuje — v kratkem izginili. V nedeljo se bo pregledalo, če je to že zdavno prepotrebno narodno delo res že izvršeno.

Iz ital. ujetništva smo posrednim potom prejeli dopisnico iz Geneve, z dne 8. febr. Dopisnica se glasi: Bridko mi je žal, da sem prišel v ujetništvo. Nihče si ne more predstavljati, kako se nam tukaj godi. Nas je tu okoli 1000 častnikov, nastanjeni smo tako slabo, da bi raje bil pod milim nebom, prehrana zelo slaba in komaj toliko, da jo povohamo, stojimo blizu pogina vsled lakote. Z ljubo prostostjo je konec, če človek hoče iti malo na izprehod, ne vidi okoli sebe drugega ko bajonete. Upam, da se vam v domovini bolje godi. — Za tu so nahajajočo italijansko misijo so zgornje vesti iz njih blažene domovine gotovo tudi zanimive.

Povratek jugoslovanskih izseljencev iz Vestfalske v domovino. Za povratek pride 30a rodbin, skupaj 989 oseb v poštev. Zastopstvo Nemške Avstrije v Dortmundu osarbi prevoz družin v domovino s posebnim vlakom proti povračilu stroškov. Državni urad za zunanje zadeve na Dunaju se naprosi, da poskrbi, da se rodbinam pri prevozu pohištva in druge lastnine ne dela zaprek.

Ptuj že pobeljen — in Maribor? Potniki, ki prihajajo iz Ptuja, se pohvalno izražajo, kako so Slovenci v Ptuj poškrebili, da je mesto že izgubilo svoj nemški značaj glede spakedranih nemških naslovov. Kar je bilo nemškega, se je vsaj prebelilo, slovenski napisi pa se polagoma razširjajo. Kaj pa pri nas v Mariboru? Tu je ostalo večinoma še vse tako kakor je bilo ob času največje vsemenske glorijske, tako, da če pride tujec v Maribor in se vzre po uličnih napisih trgovskih in obrtnih tvrdk, si mora nehote misliti, da je Maribor res še danes nemški. Kakor smo odločno proti vsakemu nasilju, tako smo na drugi strani odločno proti vsakemu zavlačenju valnemu mrtvulu v narodni zavednosti. Naj se poskusi z javnim oklicem pozvati vse tiste, ki imajo nemške napise, da jih tekom določenega časa sami odstranijo. Ako bi to ne pomagalo, naj se napisi uradnim potom in seveda na stroške dotičnega čisto mirno odstranijo.

Pogajanja z delavstvom v Trbovljah. Delavci v premogovniku v Trbovljah so sporočili raynatelstvu premogovnika svoje zahteve, ki jih trenutno še proučuje. Ker je deželni vladni mnogo na tem, da se zahtevam delavstva, v kolikor so opravljene, brez odloge ugodi, se sklone naročiti trboveljski družbi, da se začne pogajati z delavci 10. marca. K pogajanjem oddajo deželna vlada dva zastopnika. Veščak deželne vlade oddide takoj v Trbovlje, da prouči razmere na licu mesta in natanko informira zastopnika vlade.

Mariborske novice.

Oddaja zasebnih brzojavk. Vsled odloka kr. ministerstva za pošto in brzojav se uvedejo počenši od 1. marca 1919 glede oddaje privatnih brzojavk sledeče izpremembe: 1. ob delavni ih od devete ure zvečer do sedme ure jutraj ter ob nedeljah in praznikih ves dan s sme oddajati samo nujne privatne brzojavke (trikratna taksa navadne brzojavke) ta omejitve velja za privatne brzojavke v tuzemstvo in inozemstvo ne nanaša se pa na časopisne brzojavke, glede časopisnih brzojavk veljajo torej dosednji predpisi; 2. za privatne brzojavke oddane ob delavnikih od četrte ure opoldne do devete ure zvečer se mora doplačati k navadni taksi še dodatna pristojbina od 1 K za brzojavko.

Maribor eldorado pustolovcev? Od posebne strani se nam sporoča: Greš po ulicah ali v večje gostilne in kavarne opaziš na prvi hip dan zadnem več takih obrazov, pred katerimi se ti nehote vsiljuje vprašanje: Kaj pa ta tukaj dela? Kakor ne smemo biti preozkosrčni napram neznanecem, še manj smemo biti ravno v teh negotovih, nejasnih časih preveč brezbrizni. V Maribor se zdaj od vseh vetrov stekati dve nevarni družbi: verižna kupčija in špijonaža. V prvi je istotako najti Slovencev, kot Nemcev, in zdi se mi, da naših izdajic tudi v drugi družbi ne manjka. Pohlepnost po lahkem in dobrem zaslužku danes žal ne vprašuje preveč po narodnosti. Zlasti glede verižne kupčije in tihotapstva je znano, da se tudi naši ljudje pečajo z njo na ta način, da dovažajo dobro v Maribor gotovim prekopovalcem, dobro vedo, da ga le ti potem vtihotaplajo preko meje. In še nekaj: Ali ob poznih nočnih urah je zadnje dni po vseh ulicah postalo nekam preživahno za prepoved, da brez legitimacije nima nihče pravice še o polnoči se potikati po ulicah. — K temu hočemo ob priliki še nekaj dodati.

Gojitev tobačnih rastlin. Finančno dež. rovnateljstvo razglasa: Z naredbo z dnem 1. 9. 1918 št. 91240 je bivše avstrijsko finančno ministerstvo za leto 1918 dovolilo da se v primerih gojitve tobačnih rastlin po vrtovih in poljih ne postopa strožj po predpisih dohodarstvenega kazenskega zakona (§ 312). Zadevne olajšave so veljale samo za leto 1918 kot i jema, ker je bilo občinstvo po časopisu napadeno podučeno in k prestopkom zapeljano. V bodoče bo proti vsakomur, ki bi poskusil

gojiti tobačne rastline, postopalo zopet strogo po § 312 doh. kaz. zak. ki določa, da je po neopravičenih gojene tobačne rastline izrivati in uničiti in poleg tega storilca kaznovati z denarno globo v izmeri polovične do dvakratne potrošnine, ki bi odgovarjala enaki množini tobačnega listovja. Pri tem se je vpoštevalo tudi korenine. Od finančnega deželnega ravnateljstva.

Državna posredovalnica za delo podružnica za Maribor in okolico. V preteklem tednu (od 22. 2. do 1. 3.) je iskalo delo 153 moških in 35 ženskih delavskih moči. Delodajalci so iskali 527 moških in 16 ženskih moči. Posredovanj se je izvršilo 16. Delo iščejo: 1 ekonom, 2 šafarja, 1 majer, 1 logar, 2 hlapca, 8 rudarjev, 1 vrtnar, 1 kamnosek, 8 ključavničarjev, 2 kovača, 1 kotlar, 1 mehanik, 1 elektro-monter, 2 mizarja, 2 šoferja, 1 sodar, 1 tapetar, 1 pivovarnar, 2 mlinarja, 1 kuhar, 4 mesarji, 5 pekovi, 1 sladčičar, 10 natakarijev, 1 hotelski sluga, 2 tesarja, 1 zidar, 1 zidarski polir, 1 steklar, 1 pleskar, 2 mašinsti, 1 magaciner, 15 trg. pomočnikov, 1 natakarija, 4 tovarniške delavke, 2 komptuaristini, 2 prodajalki, 9 postrežnic, 1 varuška, 1 kuharica, 1 sobarica, 1 gospodinja, 5 priv. uradnic. V delo se sprejmejo: 3 hlapce, 1 zidar, 2 vrtnara, 500 drvarjev, 1 zobotehnik, 2 mizarja, 2 dninarja, 4 dekline na deželo. V uk želijo vstopiti: 3 ključarski učenci, 1 mizarski učenec, 1 trgovski učenec. V uk se sprejme: 1 slikarski učenec.

Dopisi.

Iz Št. Lenarta v Slov. gor. (Predzna krčmarica). Minulo nedeljo napravili so štirje slovenski poročniki iz Ptuja, med njimi nadporočnik Muršec, izlet k Sv. Lenartu in prišli tudi v krčmo Stanislava Zamolo. Ko so videli v krčmari sobi same nemške naredbe, opozorili so prisotno krčmarico Genofefo Zamolo na to, da bi sedaj v Jugoslaviji imeli biti napisi že slovenski. Nato zavrnila jih je ta z besedami: »Če Vam to ni prav, pojdite v slovensko krčmo, in bo moj mož določil, kaksi bodo napisi in nikdo drugi. Sicer pa me lahko...« Da si oficirji ne bodo pustili blatiti svoje časti smo prepričani. Vprašanje je samo, ali smo Slovenci sploh dolžni trpeti, da slična predznost med nami sploh izvršuje javno obrt? Zdaj ko si je pridobila z prodajo pol in 3/4 poginjenih krav in svinj od Slovencev nekaj tisočakov postaja preobestna, mesto, da bi mirno čakala, da ji nikdo ne preišče njene zgodovine.

Iz Št. Jurja ob J. ž. V četrtek se je pri nas vršil tudi za ves slov. Štajer zanimivo zborovanje naših živinorejcev. O stanju živinoreje je poročal g. inženir I. Zidanšek; o stanju dosežanj živinorejske organizacije, je poročal nadživinozdravnik g. Fr. Pirnat; o načrtu bodoče živinorejske, zadružne organizacije, je poročal nadrevizor g. Vlad. Pušenjak. Nadalje se je razpravljalo tudi: glede izenačenja cen in proste trgovine.

Kletka za zrele ptiče.

Ker je nosil samokres, je postajni mojster Karl Pecelt obsojen na 200 K globe. Pecelt spada, če se ne motimo, pod Nem. Avstrijo, kaj je tukaj imel opraviti s samokresom?

Vlomilec prijet. Cigan Mihajlo, brezposelni težak je bil zasačen, ko je v Matzholdovi gostilni vlomil s ponarejenim ključem. Na njegovem stanovanju so našli celo izbirko ponarejenih ključev in vitrihov in pa nabasan vojaški samokres težkega kalibra.

Čemu bodalo seboj? Ko so nekega Ivana Mlaska iz Bankalarjeve ul. prijeli radi dejanskega žalenja javne straže, so pri njemu našli ostro brušeno vojaško bodalo, vprašan, od kod to orožje, se je izgovarjal na nekega železničarja. Glede nošnje orožja bo treba strune ostreje napeti.

V družbo ptič, ki ne sejejo in ne žanjejo, pa se vendar dobro imajo, spada tudi Marija Bruckmaister. Ima precej kosmato vest, obloženo z mnogimi vlemi in tatvinami. Tako je Ivani Bizjak v Krčevini št. 27 odnesla perilo in za-

ponko v vrednosti 120 K, Mariji Ževran v Predslavi je iz zaklenjene omare pobrala 120 K gotovine.

Slovenska trgovina in obrt.

Samostojnim trgovcem in obrtnikom! V petek, 7. t. m. ob 7. uri zvečer se vrši v restavraciji Narodnega doma važen sestanek. Pregledal se bode stari imenik vseh v Mariboru in okolici se nahajajočih slovenskih trgovin in obrti in sedanjim razmeram primerno popravi oziroma izpopolni. Opozarja se vse gg. tovariše, da bode ta imenik že v najkrajšem času tudi daleč preko Maribora igral za nadaljni razvoj naše domače slovenske trgovine in obrti važno ulogo. Ta imenik ima postati podlaga za resno izvajanje gesla: Svoji k Svojim! Kdor se zdaj ne potrudi, da se osebno vpiše, oziroma vnovič potrdi svoj vpis v dosednji imenik, tega se bode smatralo, kakor da ne pripada več kot član v verige slovenske trgovine in obrti. Vsakega polovičarstva bodi enkrat za vselej konec! Ali Slovenec, ali tujerodec! Ali si naš ali nisi! Na tem sestanku se bodo ob enem razpravljale še druge važne stanovske zadeve članov slov. trgov. in obrt. društva v Mariboru. Pridite vsi! Odbor.

Društvene vesti.

Zborovanje gozdarskega društva. V nedeljo dne 9. marca t. l. ob 10. uri dopoldne se vrši v mali dvorani Narodnega doma v Mariboru prvo redno zborovanje. Podravske podružnice gozdarskega društva v Mariboru. Dnevni red: 1. Agrarna reforma in naši gozdni posestniki; 2. Pomen zadružništva za gozdne posestnike; 3. Razni predlogi.

Zadnje vesti.

Stavka in nemiri v Nemčiji.

Berlin, 4. marca. (L. D. U.) Včerajšnji sklep berol. delavskih svetov o stavki je bil sprejet z 2/3 večino. Pli nove tvornice in razni javni dobrodelni zavodi se stavke ne udeležijo. Nadaljni sklepi društva »Rudeča zastava«, da se cesar in bivši prestolonaslednik, istotako Hindenburg in Ludendorff stavijo pod obsodbo. Isti predlog glede obsodbe Eberta, Scheidemanna in Mostkeja se je odklonil. Zvečer so ustavili promet na cestni, višinski in podcestni železnici. Na več delih mesta so streljali, na Aleksandrovem trgu več mrtvih, tudi ropalo se je. Na drugih straneh mesta so Špartakovci priredili puče. Napad na Severni kolodvor je odbit.

Oddaja n. a. vrednostnih papirjev.

Dunaj, 4. marca. (L. D. U.) Glasom listov izide v kratkem odredba, ki zahteva oddajo vseh inozemskih vrednostnih papirjev v Nem. Avstriji, ki naj služijo v pokritje stroškov za živila, katera zalaga antanta.

Mirovna konferenca: Wilson. Prelimin. mir. zaključek. Nemci v Parizu.

Lugano, 3. marca. (Č. T. U.) poroča po N. H. Wilson dospe v Brest dne 13. t. m. Posvetovanje o mirovnem preliminarju bode končano do 25. t. m. ker se Lloyd George še tekom marca mora vrniti v London. Zastopniki Nemčije bodo povabljeni v Pariz 1. aprila.

Predavanje o Cankarju v sredo 5. marca ob 6. uri zvečer v Narodnem domu!

Poslano.

V dopisu, priobčenem v številu 50 „Jugoslavije“ z dne 25. p. m. zaletel se je neznani dopisnik v vodjo mestne prodajalne v Mariboru, očitajoč mu, da drži v službi nemške prodajalke iz prejšnjih časov in jih celo protežira, akoravno jih občinstvo samo ne mara.

Koliko je na teh očitanih resnice, mariborsko občinstvo ve samo, širši javnosti na ljubo pa hočem pribiti sledeče:

Odkar je vodstvo mestne prodajalne v slovenskih rokah, je bilo odpuščenih 8 nemških oseb, na katerih mesta je bilo sprejetih 10 slovenskih, tako da se nahaja sedaj v prodajalni 14 Slovencev in 1 Nemec. Toda tudi ta izjema zna toliko slovenski, da bi bila postregla dopisniku v slovenskem jeziku, ako bi bil on to zahteval. Kar se plače nastavljenih tiče, dobi vsak njegovemu delu oziroma pridnosti primeren znesek, pri čemur se ni treba ozirati na narodnost, ker kakor omenjeno, so razen ene osebe, vsi nastavljenici Slovenci. Ni sicer verjetno, ali mogoče bi bilo, da se je kdo pritoževal v tem oziru pri dopisniku, temu pa naj bode povedano, da slovenska narodnost nikakor ne daje pravice na mastno plačo, brez dela, na drugi strani pa se začetniku tudi ne more plačati toliko kakor prodajalcu, ki ima že večletno prakso. Umešavanje žene je pa milo rečeno neukusnost, ker ona pomaga brezplačno v mestni prodajalni.

Če si smem drzniti, dal bi strogemu gospodu dopisniku svet, da se za svoj prihodnji dopis informira, ne pri meni, ampak na pristojnem mestu.

Maribor, dne 3. sušca 1919

J. N. Šoštarich

vodja mestne prodajalne.

Naznanjam cenj. občinstvu, da sem otvoril

trgovino z mešanim blagom
na drobno in debelo v **Grajski**
ulici št. 16.

Vladimir Pavšek.

Šteparica

katera zna tudi gornje dele čevljev zgotavljati, se takoj sprejme. Mesečna plača K 310.—. Delavne ure od 8—11 dopoldne in od 2—5 popoldne. Poizve se v upravnistvu „Mariborskega delavca“.

Kupi se:

Hiša na prometnem prostoru v Mariboru za trgovsko podjetje.

Železna postelja. Ponudbe na upravnistvo tega lista.

Obsežno posestvo

obstoječe iz mlina, žage, 70 orlov gozda, 16 orlov polja in vinograda. Bremen prosto in pošta v hiši. 8 minut oddaljeno od kolodvora. Pojasnilo daje pisarna **dr. Kodermana** v Mariboru, Tegetthoffova cesta številu 30.

Knjigarna in veletrgovina papirja Vilko Weixl Maribor, Glavni trg 22

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih **razglednic**, raznega **papirja** in sploh vseh **pisalnih in šolskih potrebščin**.

V zalogi razne **šolske** ter **leposlovne knjige**, tudi v hrv. jeziku.

Prevzame naročila na štampiljice.

Še v zalogi se nahajajoče drobnarije in igrače se razprodajo.

V kratkem se otvori lastna knjigovoznica.

Poziv!

Iz mestne prodajalne je pretečeni mesec odšlo več strank, ne da bi bile blago plačale. Ker mnogi imejtelji družinskih izkaznic pošiljajo otroke, služkinje itd. po blago, je mogoče, da niti ne vedo, da sprejeto blago še danes ni plačano. V prodajalni pa je pri blagajni uvedena tako natančna kontrola, da se vsikdar lahko dokaže, kdo se je iz prodajalne odstranil, ne da bi bil tudi plačal.

Imejtelji nastopno zaznamovanih družinskih izkaznic se s tem pozivljajo, da v četrtek 6. t. m., v petek 7. t. m. in v soboto 8. t. m. med 2.—5. popoldne vplačajo zaostale zneske pri blagajni mestne prodajalne. In sicer družinske izkaznice števil:

997, 1575, 398, 1724, 231, 2478, 225, 1108, 2346, 320, 129, 1667, 1925, 646, 41, 77, 69, 549, 1575, 448, 12, 544, 1821, 542, 1919, 2100, 1415, 2687, 1347, 1716, 636, 1693, 1923, 878, 2339, 173, 919, 1750, 1652, 1677, 2401, 2420, 91, 1116, 735, 361, 1733, 1912, 1306, 1247, 1331, 154, 1306, 985, 483, 1937, 582, 398, 2490, 2, 1204, 1903, 714, 2306, 1755, 29, 113, 1863, 1901, 1460, 880, 1342, 34, 1715, 1711, 402, 833, 167, 215, 985, 2431, 1721, 1659, 46, 649, 2647, 1099, 542, 1575, 123, 2535, 1578, 2575, 645.

Kdor bi se temu pozivu ne odzval, škoduje le sam sebi. Ne le, da se mu odvzame družinska listina in torej brez nje tudi ne dobi več blaga, ampak dotični sam izroča to zadevo takorekoč v končno rešitev — sodišču. Vsak tak slučaj bo strogo kaznovan tudi s tem, da se polna imena dotičnih razglasijo po vseh znanih listih.

Mestna prodajalnica.

Razglas.

V Mariboru stanujoči posestniki srebrnih in zlatih hrabrostnih svetinj se pozivljejo, da se prijavijo pri mestnem magistratu ter, da pri-neso s seboj kot dokaz dotično legitimacijo. Namesto mesečne rente bo namreč narodna vlada izposlovala, da bodo taki posestniki srebrnih in zlatih hrabrostnih svetinj dobili enkratno odpravnino.

Mestni magistrat Maribor, dne 2. marca 1918.

Vladni komisar:

Dr. Pfeifer, I. r.

Svinjsko meso

prekajeno, I. vrstno po K 32.— kg. II. vrstno po K 30.— kg prodaja

Vladimir Pavšek, Grajska ulica 16

Pri slovenski rodbini išče

sobo

če mogoče tudi prehrano, naš sourednik. Ponudbe na uredništvo lista.

Proda se:

Veliko posestvo z žago in gozdom na Spodnjem Štajerskem.

Dva hotela v Nemški Avstriji. Poizve se v upravnistvu.

Agitirajte za „Mariborskega Delavca“ in med prijatelji našega tiska za „Tiskovno za-drugo“ v Mariboru.

Slovenci! Slovenke! govorite povsod samo slovenski!

Posojilnica v Mariboru

(Narodni dom)

sprejema hranilne vloge na knjižice in vloge v tekočem računu,

daje posojila na hipoteke in na osebni kredit.

Eskontira menice in daje trgovske kredite.

Lastno premoženje zadruga nad K 600.000. Upravno leto osemintrideseto.

Konto poštnega čekovnega urada SHS v Ljubljani št. 502.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru

Delniška glavnica 15.000.000 K

CENTRALA V LJUBLJANI

Rezervni fond nad 4.000.000 K

Poslovalnica avstrijske razredne loterije

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Mariboru.

Sprejema vloge na knjižice, tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Rentni davek plača banka sama.

Kupuje in prodaja devize, valute, vrednostne papirje itd., eskontira menice, devize, vrednostne papirje itd.

Izdaja čeke, nakaznice in akreditive. Daje trgovske kredite pod ugodnimi pogoji in predjme na vrednostne papirje in blago.

Izvršuje borzna naročila najkulantije.